

VII. Fórum – konference na podporu regionálního rozvoje - Evropský rok 2015

Podpora MPO pro rozvoj podnikání MSP - Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)

JUDr. Ing. **Tomáš Novotný**, Ph.D.
Ministerstvo průmyslu a obchodu

18. března 2015, Praha

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPPI = Úspěšný operační program

- Celková alokace 3 120 690 664 EUR (ERDF), tj. **82 mld. Kč**
 - Vyhlášeny výzvy v alokaci 90,69 mld. Kč* (3,27 mld. €)
 - 11 437 rozhodnutých projektů
 - 8 704 úspěšně ukončených projektů
 - 14 412 proplacených Žádostí o platbu
 - **62,17 mld. Kč prostředků v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO**
- *dotace bez interních projektů*
- 29 690 vytvořených nových pracovních míst (4 612 vytvořených pracovních míst ve VaV)
 - 4 422 nových nebo inovovaných produktů uvedených na trh
 - Nově inovované produkty se podílí na celkových tržbách u podpořených firem z 15 %
 - 11 503 nově instalovaných technologií (strojů, zařízení nebo souborů strojů, zařízení sloužících výrobě nebo obchodu)
 - 10 217 TJ/rok v úsporách energie

MPO v roce 2014 vyčerpalo 15,6 mld. Kč (nárůst oproti roku 2013 o 3,2 mld. Kč)

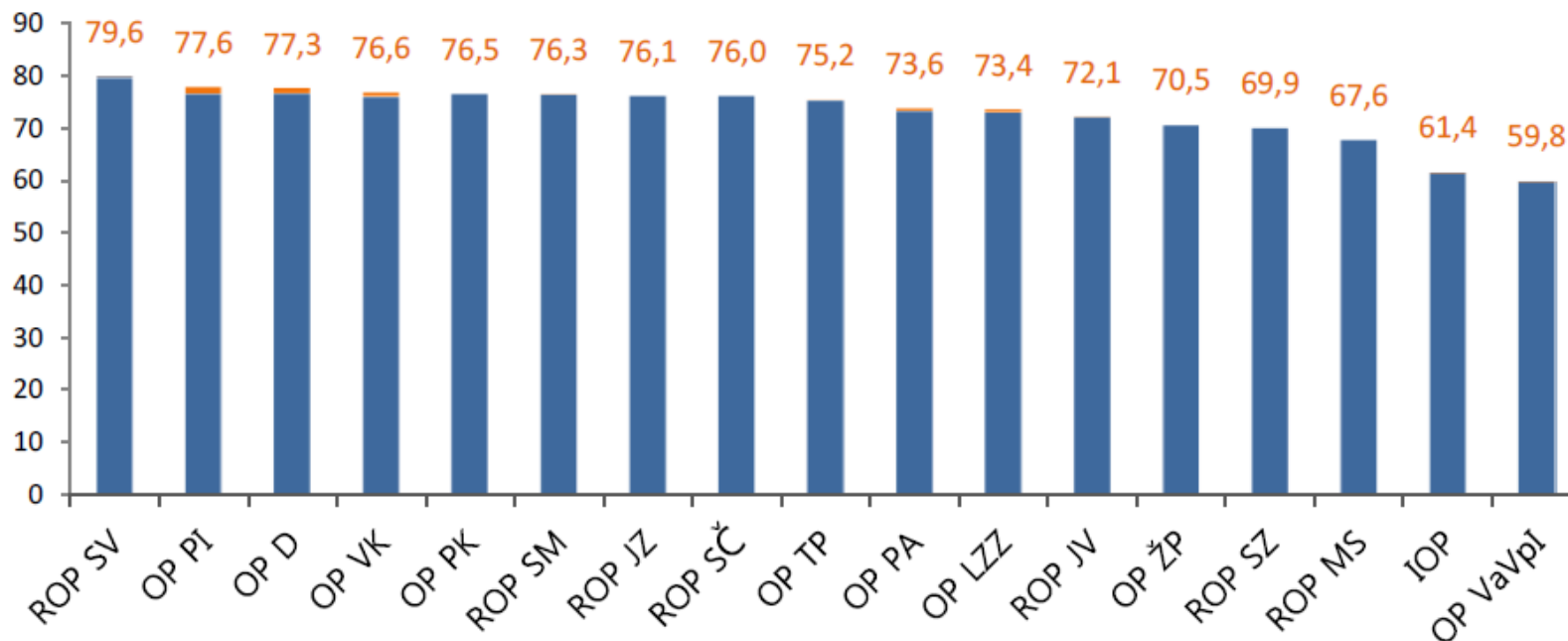
- Do ekonomiky se tak díky spolufinancování dostalo více než 30 mld. Kč - výrazný přínos pro růst ekonomiky ČR a životní úroveň obyvatel
- **Cíl pro rok 2015 – dosažení kompletního vyčerpání programu a proplacení cca 23 mld. Kč podnikatelům**
- V únoru 2015 byl vyčerpán objem přesahující 1,8 mld. Kč
- Z dat MMR k 31. 1. 2015 vyplývá, že bylo celkově v rámci OPPI vyčerpáno 77,6% alokace programu
- Od dubna 2014 se zlepšilo postavení OPPI z hlediska čerpání z 9. na 2. místo z celkových 17 operačních programů
- Snížení rizikovosti OPPI – zařazen do nízkého stupně rizika

OPPI - nejlépe čerpající tematický operační program

Stav proplacených prostředků příjemcům* v %

vzhledem k celkové alokaci OP v programovém období 2007–2013

k 31. 1. 2015

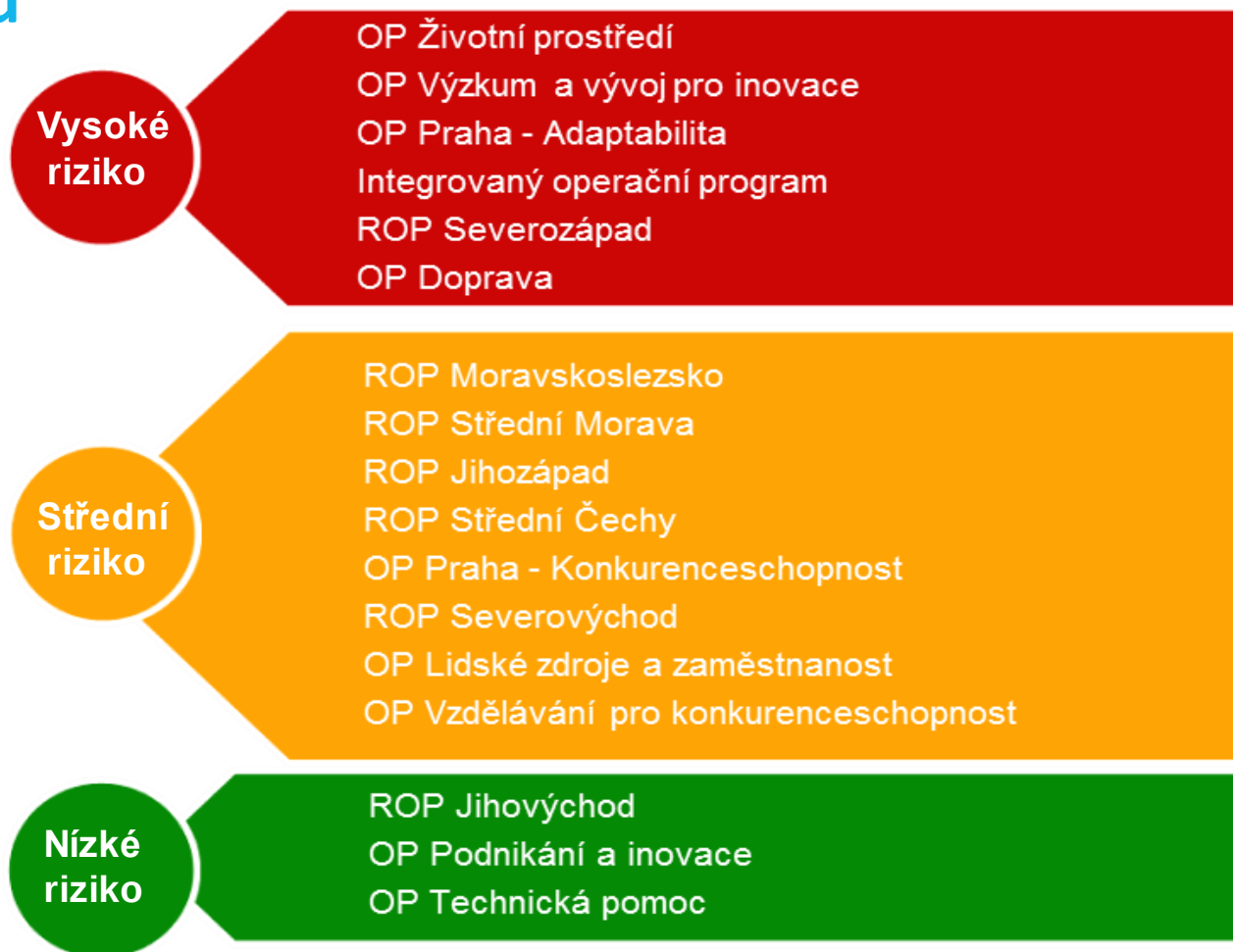
* Zahrnuty průběžné a ex-post platby, jedná se o vyúčtované prostředky.

** U OP VaVpI, IOP, OP TP a ROP SZ vztaženo k alokaci před aplikací automatického zrušení závazku v roce 2014.

■ Měsíční nárůst

Zdroj: MSC2007

OPPI - 2. nejméně riziková pozice ze všech 17 operačních programů

Zdroj: MMR-NOK, prosinec 2014, v rámci jednotlivých kategorií seřazeno dle rizikovosti OP

Jak usnadnit realizaci projektu a urychlit čerpání dotace: přijatá opatření v roce 2014 a 2015

- Žadatelům o dotaci bylo uloženo, aby vyhlašovali výběrová řízení bezprostředně po předložení žádostí o dotaci a nikoliv až po jejím schválení
- Zkrácení termínů realizace projektů na straně příjemců dotací podle úspěšných projektů
- Termíny úspěšných projektů jsou použity při uzavírání nových Rozhodnutí či u posuzování žádostí o prodloužení realizace projektů
- Důraz na zrychlování realizace výběrových řízení a včasného podávání žádostí o platbu
- Provedení inventury lhůt stanovených v předpisech OPPI pro MPO a CI při hodnocení žádostí o dotace, kontrole ŽoPI apod. s cílem je dále zkrátit

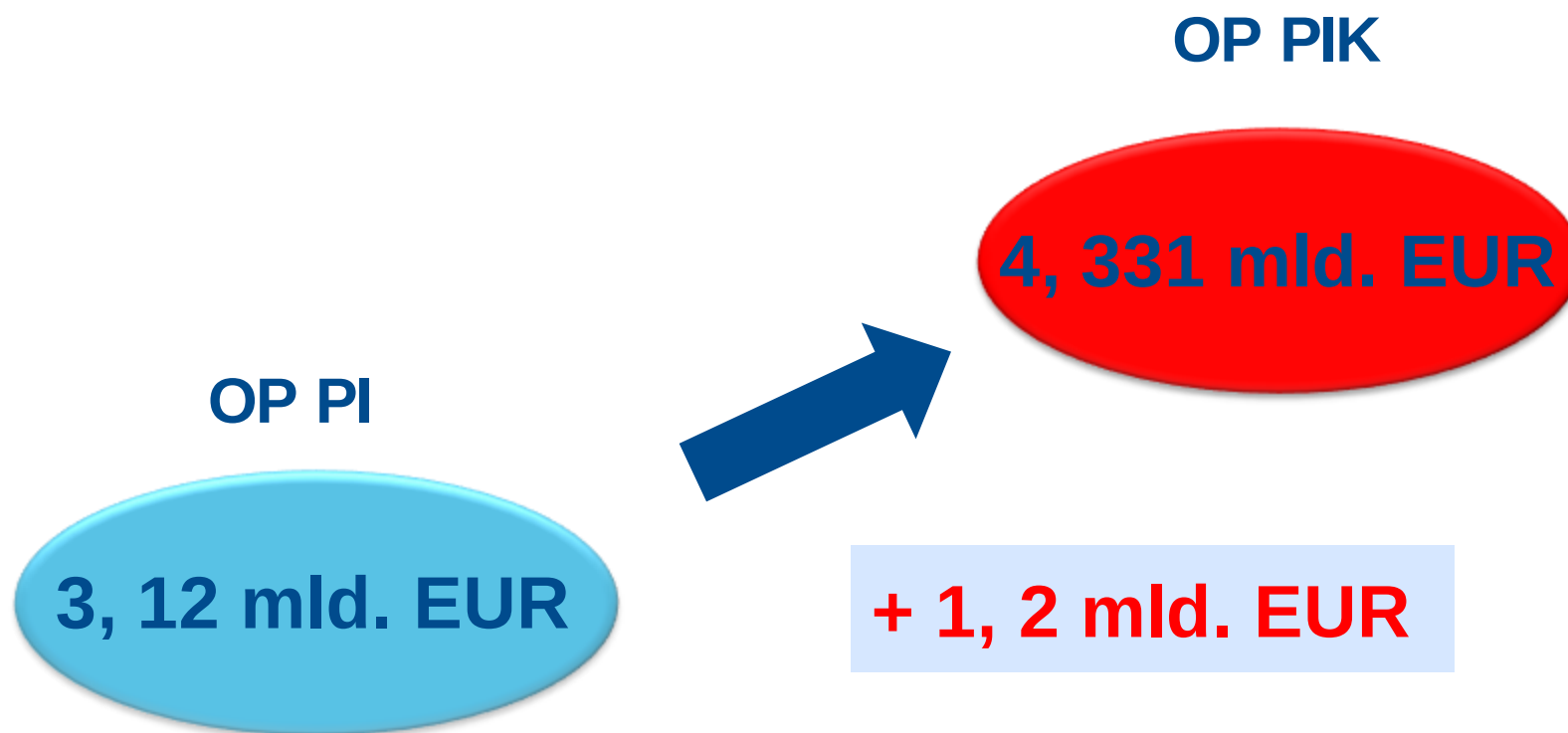
Jak usnadnit realizaci projektu a urychlit čerpání dotace: přijatá opatření v roce 2014 a 2015

- Včasné odstupování od spících nerealizovaných a rizikových projektů
- Vytvoření dostatečného zásobníku projektů v programu Rozvoj
- Zavedení možnosti proplácení žádostí o platby s fakturami za uznatelné dílčí plnění – zrychlení etapizace
- Pravidelný měsíční telefonický kontakt s příjemci k ověření stavu realizace jejich projektů

Zkušenosti MPO s operačními programy již od roku 2004

Alokace OP PI 2007-2013 a OP PIK 2014-2020 (ERDF)

Odlišnosti OP PIK od OPPI (1)

→ věcný rozsah

- širší záběr intervencí (aplikovaný průmyslový výzkum, širší záběr v energetice, zcela nově vysokorychlostní internet),
 - rozšíření odvětví podpor (určitý záběr i do oblasti zemědělství),
 - širší/užší okruh příjemců (důraz na MSP, masivnější zapojení veřejných univerzit a veřejných výzkumných institucí),
 - větší podíl finančních nástrojů, integrované nástroje – ITI
- **vyšší alokace** pro OP PIK při celkovém snížení objemu prostředků pro ČR (**4,331 mld. EUR**; zdroj ERDF)

Odlišnosti OP PIK od OPPI (2)

- **složitější veřejná podpora** – ve vazbě na novou blokovou výjimku dle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 – GBER (snížená míra regionální podpory, rozdílné režimy veřejné podpory pro jednotlivé intervence)
- **větší důraz na správné čerpání a plnění podmínek** (výběrová řízení, tvrdý postih jakéhokoli střetu zájmů – je různě a hlavně široce definován = dopad i na způsob hodnocení projektů)

Podrobnosti o opatřeních a očekávaných výsledcích, způsobu výběru projektů aj. jsou v textu OP PIK popsány mnohem podrobněji. Větší důraz je kladen i na indikátory. Vazba na ex-ante kondicionality, nastavení milníků aj.

Zaměření OP PIK – Prioritní osy (PO)

PO 1 **Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace**

PO 2 **Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků**

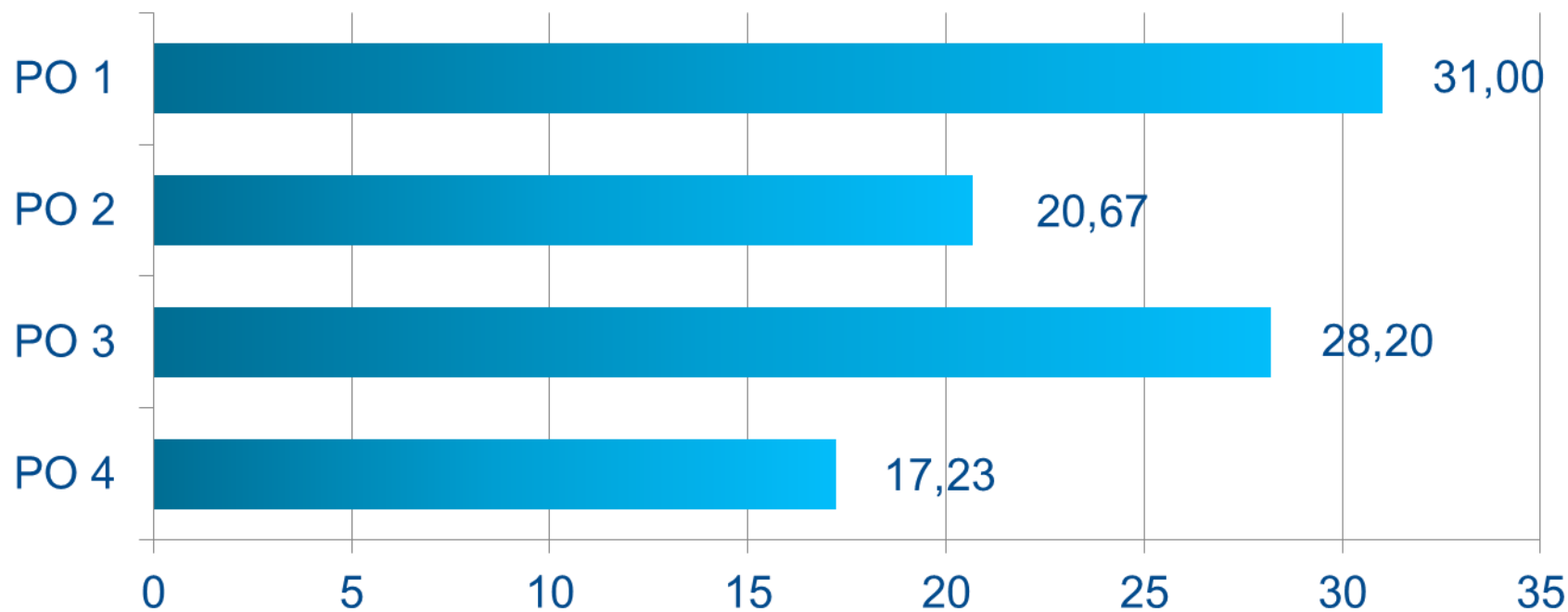
PO 3 **Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin**

PO 4 **Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií**

Finanční alokace OP PIK

Celková alokace OP PIK: 4, 331 mld. EUR, příspěvek ERDF

Podíl finanční alokace prioritní osy na celkové alokaci OP PIK (v %)

PO 1 - Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace

- VaV a inovace,
- spolupráce mezi veřejným, vzdělávacím, vědeckovýzkumným a podnikatelským sektorem,
- podniková centra VaV,
- zavádění inovací v podnicích,
- Vazba na Národní RIS3 strategii

Posuny oproti OPPI

- **Větší důraz na inovace vyšších řádů**, viditelné efekty i do dalších odvětví a za hranice domácí ekonomiky
- Maximální využití stávající VaV infrastruktury (kvalitní služby)
- V oblasti klastrů bude cílem **vychovat excelentní klastry**, které budou generovat kvalitní výstupy v oblasti VaV a budou schopny se úspěšně zapojovat např. do projektů rámcového programu Horizon 2020
- **Větší důraz na netechnické inovace** - orientace na zvýšení efektivnosti výrobních procesů, zavádění procesních a marketingových inovací

PO 2 - Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků

- podnikatelská infrastruktura,
- zakládání a rozvoj MSP,
- internacionalizace podnikání, partnerské sítě,
- sofistikované poradenské služby,
- podpora technického vzdělávání

Posuny oproti OPPI

- Motivace podnikatelů k zakládání podniků prostřednictvím **rizikového kapitálu a mikro úvěrů**
- Poskytování **poradenských služeb a služeb pro začínající firmy**, např. prostřednictvím podnikatelských inkubátorů
- Poradenské služby expertů se znalostí mezinárodního prostředí a poradenské služby pro strategické řízení a management inovací, např. mentoring, koučink, foresight

PO 3 - Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice

- snižování energetické náročnosti výroby,
- úspory energie v podnicích,
- využití OZE (MVE, teplo z bioplynu),
- rozvoj a modernizace přenosových a distribučních sítí,
- rozvoj tepelných rozvodných zařízení a kombinované výroby elektřiny a tepla,
- zavádění inovativních nízkouhlíkatých technologií v oblasti nakládání s energií a v oblasti druhotných surovin

Posuny oproti OPPI

- Rekonstrukce a rozvoj **soustav zásobování teplem**
- Výstavba, posílení, modernizace a rekonstrukce vedení přenosové soustavy a transformoven a nasazení **smart prvků** v distribučních soustavách
- **Vyvedení tepla ze stávajících bioplynových stanic** pomocí tepelných rozvodných zařízení do místa spotřeby a podpora využití **kombinované výroby elektřiny a tepla** z biomasy
- Pilotní projekty – zavádění **nízkouhlíkových technologií**, nových pro ČR
- Zvýšení **využívání druhotných surovin** prostřednictvím zavádění inovativních technologií

PO 4 - Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií

- služby elektronických komunikací,
- přístup k vysokorychlostnímu internetu,
- infrastruktura elektronických komunikací

Posuny oproti OPPI

- Výstavba sítí nové generace pro vysokorychlostní přístup k internetu
- Větší orientace na poskytování **sofistikovaných sdílených služeb**, např. budování a modernizace datových center splňujících kritéria energetické účinnosti, podpora cloudových řešení

Programy podpory OP PIK

PO1	PO2	PO3	PO4
Inovace	Technologie	Obnovitelné zdroje energie	Vysokorychlostní internet
Potenciál	Poradenství		
Aplikace	<i>Rizikový kapitál</i>	Úspory energie	
<i>PCP</i>	<i>Expanze</i>		
Partnerství znalostního transferu	Marketing	Smart grids I.	
Spolupráce	Nemovitosti	Nízkouhlíkové technologie	ICT a sdílené služby
Inovační vouchery		Úspory energie v SZT	
Služby infrastruktury	Školicí střediska	Smart grids II.	
<i>Proof of Concept</i>			

Pozn.: Tučně označené programy podpory jsou již připraveny a byly schváleny vládou ČR

Aktuální stav přípravy implementace OP PIK

- Připravena finální verze **operačního programu** pro EK – čekáme na pokyn odeslání přes elektronický systém EK
 - Konečné schválení OP PIK nejspíše v Q2 2015 – po schválení VFR
- Již schválené **programy podpory** OP PIK – schválila vláda ČR dne 9. února 2015
- Předpoklad vyhlášení prvních výzev: duben – květen 2015
- Aktuálně řešená otázka postavení Agentury CzechInvest jako zprostředkujícího subjektu v implementační struktuře OP PIK (ve vazbě na služební zákon – požadavek EK)

Finanční nástroje v OP PIK

Uvažované formy finančních nástrojů pro OP PIK:

- úvěry
- záruky
- rizikový kapitál
- projektové financování (ekvitní)
- kombinace úvěru/záruky s grantem (např. forma odpuštění části splátek po splnění závazného ukazatele, finančního příspěvku apod.)

Proč je vhodné více využívat finanční nástroje?

- ➔ Nutnost využívat finanční zdroje efektivně (reakce na finanční krizi)
- ➔ Působit jako katalyzátor v situacích prokazatelného selhání trhu
- ➔ Motivovat k zapojení další veřejné i soukromé zdroje
- ➔ Široká škála různých nástrojů a jejich kombinací
 - různé typy úvěrů (investiční, provozní, mikropůjčky aj.)
 - záruky, nástroje sdílení rizika (RSI – Risk Sharing Instruments)
 - kapitálové vstupy (seed, startup, expansion capital)
 - FN + subvence k úrokovým sazbám a k poplatkům za záruky
 - FN + dotace, např. na technickou asistenci (zpracování projektu) nebo na služby (poradenství)
 - a další
- ➔ Zjednodušení procedur (omezení počtu výběrových řízení)
- ➔ Velká flexibilita využití

Co je třeba ve vztahu k OP PIK respektovat (1)

→ Omezená podpora velkých firem

- Po složitých a dlouhých jednání s EK byla podpora velkých firem stanovena na úrovni 20 % alokace pro PO 1, PO 3 (bez SC 3.6) a PO 4 (bez SC 4.1) a budou preferovány velké firmy spolupracující s MSP
- Finanční příspěvek nesmí způsobit značné ztráty pracovních míst s ohledem na stávající rozmístění v rámci Unie

→ Nové požadavky na příjemce

- Povinnost žadatele o podporu **zveřejnit** v přiměřeném rozsahu **svou strukturu** vlastnických vztahů, k zajištění transparentnosti a zabránění potenciálnímu střetu zájmů
- Podle čl. 2 odst. 10 obecného nařízení k ESIF nejsou fyzické osoby způsobilé být příjemci podpory z ERDF
 - Podařilo se však prosadit způsobilost živnostníků (podnikajících fyzických osob) být příjemcem podpory

Co je třeba ve vztahu k OP PIK respektovat (2)

- ➔ **Vyloučení** podpor pro oblast komerčních zařízení **cestovního ruchu**
- ➔ Větší důraz na promítnutí **územní dimenze** - ne všechny programy budou přistupovat k příjemcům celoplošně a stejně
 - ➔ Novinkou bude uplatnění **ITI**, zatímco MAS v OP PIK se nebudou podílet na implementaci (metodou komunitně vedeného místního rozvoje)
- ➔ V novém období již **nebude používán ISOP**, nýbrž jednotný monitorovací systém **MSC2014+**

Akční plán podpory malých a středních podnikatelů na rok 2015

- Projednán v rámci RHSD
- Specifikace konkrétních opatření na podporu rozvoje malých a středních podnikatelů, na která je třeba se v nejbližším období zaměřit
- Aktuálně pozornost soustředěna na realizaci jednotlivých opatření
- Navrhovaná opatření financována zejména ze zdrojů EU (především **OP PIK**), státního rozpočtu ČR a dalších disponibilních zdrojů. Součástí jsou i nefinanční opatření
- **OP PIK** jednou z TOP-priorit Akčního plánu – dotace nejvýznamnějším nástrojem podpory

Opatření Akčního plánu

- Zlepšení podnikatelského prostředí a Snižování administrativní zátěže
- Podpora začínajících podnikatelů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Podpora účasti MSP v komunitárních programech
- Finanční nástroje
- Internacionalizace MSP
- Snižování energetické náročnosti

Děkuji za pozornost